

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Västra Nylands räddningsverk

10979/2021

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Kirjaamo
PL 1
13035 AVI
kirjaamo.etela@avi.fi

Asia Länsi-Uudenmaan pelastustoimen vastaus aluehallintoviraston selvityspyyntöön pelastustoiminnan palvelutasosta

Viite Selvityspyyntö ESAVI/35955/05.09.01/2021

Sisällys

1.	Aluehallintoviraston lausuntopyyntö.....	3
2.	PRONTO -riskiruutumuutokset Uudenmaan pelastuslaitosten alueella	5
3.	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskiruudut ja pelastustoimen tehtävät.....	6
4.	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimintavalmiusaikaan liittyvät puutteet.....	7
5.	Länsi-Uudenmaan pelastustoimen toimenpiteet toimintavalmiusaikapuutteiden korjaamiseksi	9
6.	Espoon alueen paloasemahankkeiden vaikutus	12
7.	Yhteenveto	14
8.	LIITTEET.....	15

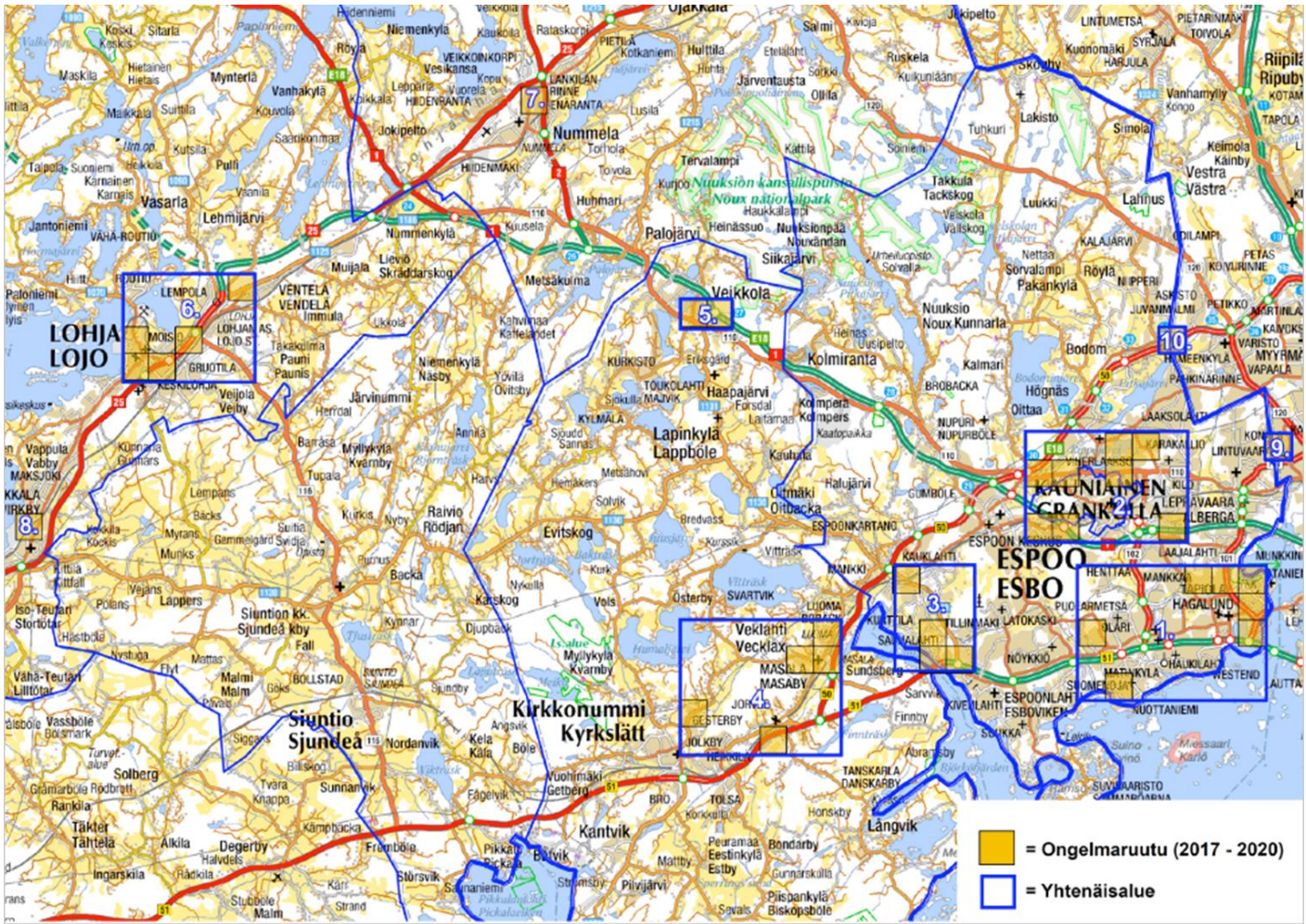
1. Aluehallintoviraston lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (myöhemmin aluehallintovirasto) on tehnyt selvityksen Länsi-Uudenmaan pelastustoimen alueen vuosien 2017–2020 pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen toteutumisesta. Selvityksessä on tarkasteltu eri riskiluokkien (I-III) riskiruuduissa tapahtuneiden kiireellisten pelastustehtävien toteutumista.

Sisäasiainministeriö on antanut pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen (SM 21/2012). Suunnitteluohjeen mukaan vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä. Lisäksi pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tulee täytyä vähintään 50 %:ssa tehtävistä. Suunnitteluohjeen mukaan aluehallintovirasto valvoo ensimmäisen yksikön saapumisaikaa onnettomuuspaikalle ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajan toteutumista.

Aluehallintoviraston selvityksen mukaan vuonna 2020 Länsi-Uudenmaan pelastustoimen alueella oli riskiluokassa I yhteensä 34 kpl ns. ongelmaruutuja, joissa tavoitteita ei ole saavutettu neljänä peräkkäisenä vuonna. Selvityksen mukaan ruutujen määrä on lähes kolminkertaistunut edellisvuosista ja selvityksessä muutoksen syynä pidetään riskiruutujen uudelleen tarkastelua ja ruutujen määrän lisääntymistä vuonna 2020. Aluehallintoviraston selvityksen mukaan ongelmaruutujen tarkoituksena on osoittaa ne riskiruudut ja alueet, joissa toimintavalmiusajan toteuma jää jatkuvasti alle 50 %:n vähimmäistavoitteen ja on siten systemaattista. Näiden riskiruutujen ja niistä mahdollisesti muodostuvien yhtenäisten alueiden (kaupunginosien) pelastustoiminnan palvelutason voidaan katsoa olevan riittämätöntä.

Selvityksen mukaan alla olevasta karttakuvasta ilmenee ongelmaruutujen ja niistä muodostuvien yhtenäisalueiden sijoittuminen Länsi-Uudenmaan pelastustoimen alueella (tarkastelujaksolla 2017–2020).

Kuva 1. Aluehallintoviraston selvityspyynnön mukaiset ongelmaruudut ja -alueet.

Aluehallintoviraston selvityksen mukaan eniten ongelmaruutuja ja niistä muodostuvia yhtenäisalueita on Espoon kaupungissa Tapiola - Otaniemi alueella, Viherlaakso - Espoon Keskusten alueella sekä Saunalahti - Kivenlahti alueella. Kirkkonummella ongelmaruuduista muodostuu yhtenäisalue Masalaan. Lohjalla ongelmaruuduista muodostuu kaupungin keskustaan ja sen ympärille useamman ongelmaruudun yhtenäisalue.

Aluehallintoviraston selvityspyynnössä pyydetään Länsi-Uudenmaan alueen pelastustoimelta omaa selvitystä ja näkemystä pelastustoimintansa palvelutason riittävydestä, liittyen ensimmäisen yksikön kiireellisten tehtävien ruutukohtaisiin toimintavalmiusaikojen toteutumiseen. Lisäksi aluehallintovirasto pyytää alueen pelastustoimelta kokonaisvaltaista selvitystä siitä, miten ja missä aikataulussa aluehallintoviraston esittämien ongelmaruutujen ja niistä muodostuvien yhtenäisalueiden pelastustoiminnan palvelutaso (nopea avunsaanti) saadaan korjattua lain edellyttämälle vähimmäistasolle sekä vastaamaan niitä onnettomuusuhkia ja riskejä, joita pelastustoimen alue on riskianalysissään todennut.

2. PRONTO-riskiruutumuutokset Uudenmaan pelastuslaitosten alueella

Uudenmaan pelastuslaitokset laativat yhteisen riskianalyysin, joka valmistui vuonna 2020. Riskianalyysin perusteella tehdyt muutokset riskiruutuaineistoon oli tarkoitus viedä Pelastusopiston ylläpitämään PRONTO-tietojärjestelmään 1.1.2021 alkaen. Pelastuslaitoksista johtuvista syistä riskiruutuaineiston toimittaminen Pelastusopistolle jäi tekemättä joulukuussa 2020. Syyskuussa vuonna 2021 havaittiin, että PRONTO-tietojärjestelmän riskiruutuaineistossa oli virheitä ja aineiston toimittamisen ongelma selvisi. Pelastuslaitos toimitti muutokset Pelastusopistolle syyskuussa, jonka jälkeen virheet ilmoitettiin korjatuksi. Pelastuslaitos halusi varmistaa, että kaikki riskiruudut ovat varmasti oikein. Pelastuslaitos teki tarkistuksen, jossa kävi ilmi, etteivät muutostarpeet olleet korjaantuneet ja virheitä löytyi myös muualta kuin ilmoitetuista muutostarpeista. Kävi ilmi, että osa riskiruuduista on ollut virheellisiä jo vuodesta 2019. Kaikki virheet saatiin korjattua ja marraskuusta 2021 PRONTO:ssa on voimassa oleva oikea riskiruutuaineisto.

Riskiruutuaineiston selvityksessä ilmeni, että Uudenmaan pelastuslaitosten alueella oli yhteensä 178 virheellistä riskiruutua. Näistä riskiruuduista 85 oli Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella. Aluehallintoviraston selvityspyyntö pohjautuu näin ollen osittain virheelliseen riskiruutuaineistoon.

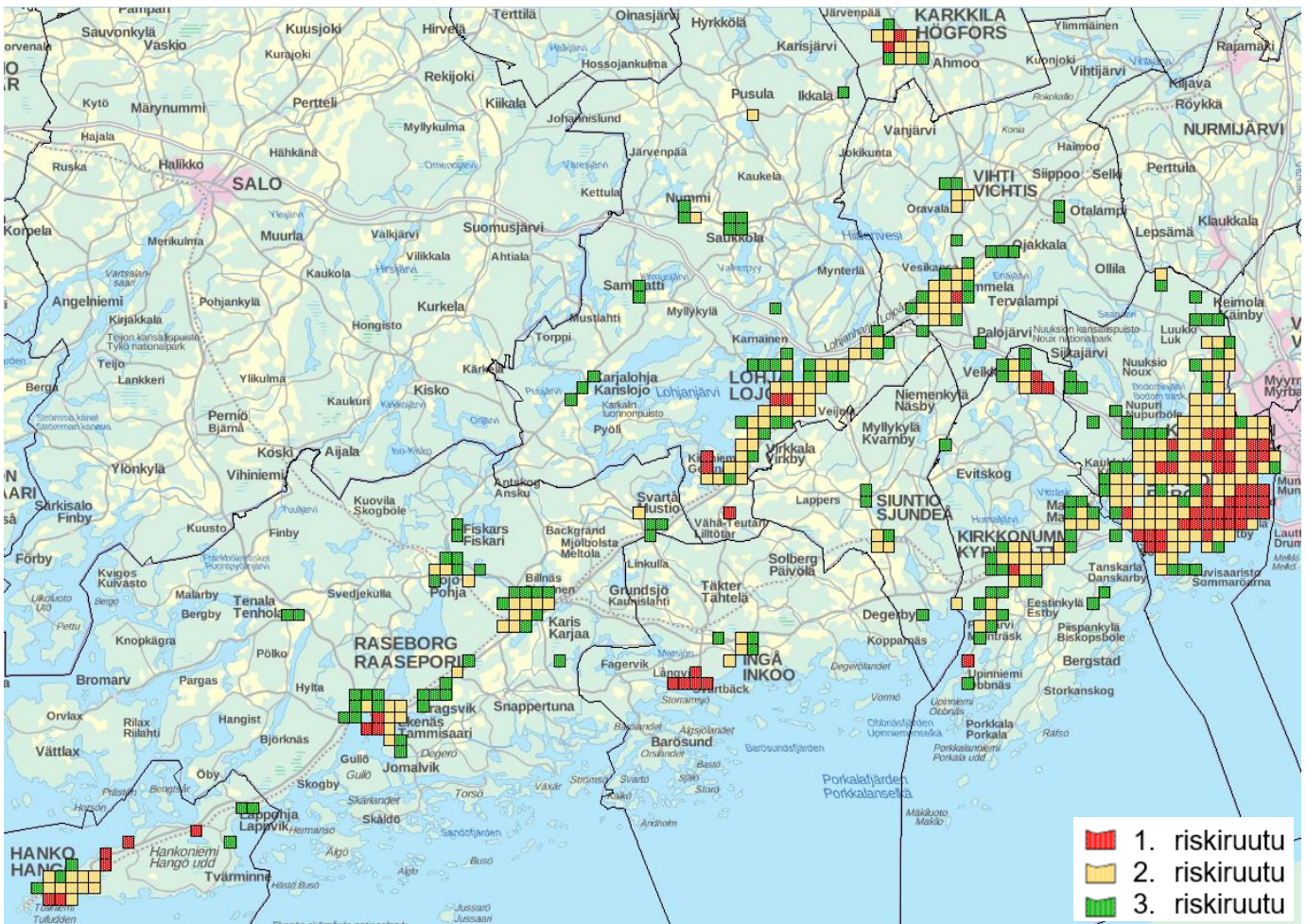
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaus aluehallintovirastolle perustuu PRONTO:n korjattuun voimassa olevaan riskiruutuaineistoon 2021.

3. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskiruudut ja pelastustoimen tehtävät

Vuonna 2020 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli 7 925 pelastustoimen tehtävää. Näistä oli 22% vahingontorjuntatehtäviä, 14% paloilmoittimen tarkistustehtäviä, 12% ensivastetehtäviä, 11% liikenneonnettomuuksia sekä 10% erilaisia tulipaloja ja palovaaroja. Kiireellisiä A- ja B- luokan tehtäviä oli yhteensä 4 459. Onnettomuuksissa kuoli yhteensä 29 henkilöä. Pelastuslaitos pelasti välittömästi vaarasta 71 henkilöä. (PRONTO)

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella on riskiruutuja seuraavasti:

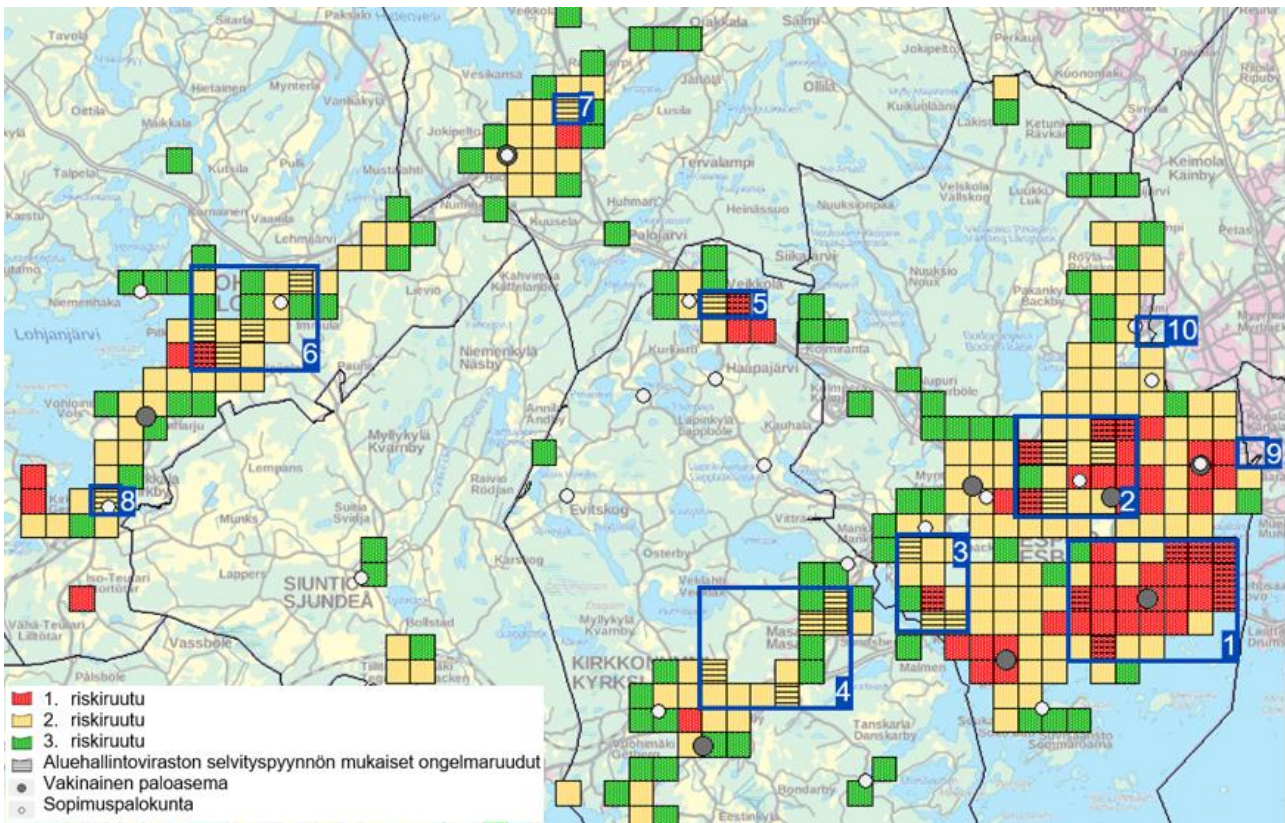
1. riskiruutuja 74 kpl
2. riskiruutuja 213 kpl
3. riskiruutuja 161 kpl

Kuva 2. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen riskiruudut 2021. Kartta-aineisto: Maanmittauslaitos ja Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

4. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimintavalmiusaikaan liittyvät puutteet

Seuraavassa kuvassa 3 on verrattu Aluehallintoviranomaisen selvityspyynnössä havaittuja puutteita korjattuihin riskiruutuihin. Kuvasta havaitaan huomattavia eroja Aluehallintoviraston selvityksen ja oikeiden riskiruutujen välillä. Aluehallintoviraston lausuntopyynnön mukaan ongelmaruutuja oli yhteensä 34 kpl. Voimassa olevien riskiruutujen mukaan ongelmaruutuja on 14 kpl.

Kuva 3. Kartassa on Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen voimassa olevat riskiruudut, Aluehallintoviraston lausuntopyynnössä mainitut ongelma-alueet (sininen ruuturajaus) sekä poikittaisviivoilla merkityt ruudut, joissa asetettu ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vähimmäistavoite (50 %) on jäänyt Aluehallintoviraston mukaan toteutumatta vuosina 2017–2020.

1. **alueella** on seitsemän (7) saavuttamatonta riskiruutua. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli myös 7
2. **alueella** on neljä (4) saavuttamatonta riskiruutua. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 7
3. **alueella** on yksi (1) saavuttamaton riskiruutu. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 4
4. **alueella** ei ole saavuttamattomia riskiruutuja. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 5

5. alueella on yksi (1) saavuttamaton riskiruutu. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 2

6. alueella on yksi (1) saavuttamaton riskiruutu. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 5

7. alueella ei ole saavuttamattomia riskiruutuja. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 1

8. alueella ei ole saavuttamattomia riskiruutuja. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 1

9. alueella on yksi (1) saavuttamaton riskiruutu. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli myös 1. Alue on HIKLU yhteisen riskiruudun mukaisesti Helsingin pelastuslaitoksen alueella, koska suurin osa ruudusta on Helsingin kaupungin aluetta.

10. alueella ei ole saavuttamattomia riskiruutuja. Aluehallintoviraston selvityspyynnössä lukumäärä oli 1. Alue on HIKLU yhteisen riskiruudun mukaisesti Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella, koska suurin osa ruudusta on Vantaan kaupungin aluetta.

5. Länsi-Uudenmaan pelastustoimen toimenpiteet toimintavalmiusaikapuutteiden korjaamiseksi

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos seuraa jatkuvasti toimintavalmiuden toteutumista ja toimintaympäristön muutoksia. Tämän johdosta alueen pelastustoimi on vuonna 2016 hyväksynyt ohjelman paloasemaverkoston kehittämiseksi. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen laatimassa "Ohjelma paloasemien sijoittamiseksi vuoteen 2035" -selvityksessä paloasemaverkkoon vaikuttavia asioita tarkastellaan aluerakennemuutosten, väestöprojektioiden ja -ennustusten sekä riskiluokitusten ja riskialueiden saavutettavuuden kautta. Ohjelma perustuu aiemmin vuosina 2013 ja 2014 tehtyihin, koko Uudenmaan alueen kattaviin selvityksiin. 22.11.2013 valmistui selvitys Helsingin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten paloasemaverkon tuottama saavutettavuus -selvitys, jossa tarkasteltiin sen hetkistä tilannetta sekä tehtiin arvio tilanteesta vuonna 2035. Selvitystä tarkennettiin vielä henkilö- ja omaisuusvahinkoriskien osalta vuonna 2014. Ohjelman toteutuksessa on huomioitu Uudenmaan alueen tarpeet vuoteen 2035 asti. Tällä hetkellä on vireillä palveluverkko 2050-selvitys Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistyönä. Paloasemat palvelevat pelastustoiminnan sekä ensihoidon riskianalyyysien perusteella määritellyjä tarpeita. Ohjelma paloasemien sijoittamiseksi vuoteen 2035 on hyväksytty vuonna 2016.

Vuonna 2002 allekirjoitetun Länsi-Uudenmaan pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen mukaan sopijakunnat rakennuttavat tai hankkivat toimitilat pelastustoimen tarpeisiin. Kukin kunta vastaa alueellaan siitä, että pelastuslaitoksen käyttöön osoitetaan tarvittavat tilat. Pelastuslaitoksen johtokunta määrittelee tilatarpeen kiinteistöjä peruskorjattaessa ja uusinvestointeja tehdessä. Tilantarve määritellään tarveselvityksessä.

21.4.2021 johtokunta on viimeksi hyväksynyt esityksen alueen kunnille paloasemaverkoston kehittämiseksi siten, että kunnat valmistelevat talousarvionsa vuodelle 2022 ja -taloussuunnitelmansa jotta pelastustoimen tarvitsemien toimitilojen rakentaminen toteutetaan tai saatetaan loppuun seuraavasti:

1. Espoonlahden paloaseman rakentaminen
 - Tarveselvitys 2007. Hankesuunnitelma hyväksytty 2016. Suunnittelu vuonna 2020. Rakentaminen käynnissä ja arvioitu valmistuminen kesä/syksy 2022.
2. Matinkylän paloaseman rakentaminen vuonna
 - Suunnittelu vuonna 2020. Rakentaminen käynnissä ja arvioitu valmistuminen kesä/syksy 2022.
3. Otaniemen paloaseman rakentaminen vuonna 2023
 - Tarveselvitys hyväksytty 2016. Hankesuunnitelma hyväksytty 2020 ja asemakaavamuutos hyväksytty 15.2.2021. Suunnittelu vuonna 2021. Rakentaminen 2022–2023. Arvioitu valmistuminen vuodenvaihteessa 2023–2024.
4. Masalan paloaseman rakentaminen vuonna 2026.

- Paloaseman tontti hyväksytty kaavassa 2.9.2019. Tarveselvitys tekeillä ja rakentaminen arvioitu vuodelle 2026.
5. Lisäksi vuoteen 2035 on arvioitu ainakin seuraavat paloasemahankkeet:
- Uusi paloasema Kirkkonummen Veikkolaan 2031
 - Uusi paloasema Siuntioon vuonna 2035

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimenpiteet pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutason ja toimintavalmiuden parantamiseksi ovat Aluehallintoviraston selvityksessä olevien alueiden osalta seuraavat:

1. alueelle Espoon kaupunki on rakentamassa Otaniemeen uutta paloasemaa, joka valmistuu tämänhetkisen tiedon mukaan vuodenvaihteessa 2023–2024. Asemalle sijoitetaan pelastusyksikkö vahvuudella 1+3, joka parantaa huomattavasti Otaniemen alueen toimintavalmiuspuutetta (kuvassa 3 olevat 5 riskiruutua alueen oikeassa yläkulmassa). Alueen vasemman alakulman riskiruutujen saavutettavuus parantuu Niittykummun paloaseman siirtyessä Matinkylään vuonna 2022 (kuvan 5 mukaan voidaan olettaa toimintavalmiuden parantuvan Matinkylä-Olari alueella).

2. alueen riskiruutujen saavutettavuutta on parannettu vuonna 2021 muuttamalla keskuspaloaseman raivausyksikön suorituskykyä, vastesuunnittelua ja henkilöstöä. Uusi raivausyksikkö vastaa pelastusyksikköä myös sammutuskyvyltään, jonka seurauksena alueen toimintavalmius on parantunut.

3. alueen riskiruudun saavutettavuutta parannetaan Espoonlahden paloaseman uudella sijoittamisella vuonna 2022. Kuvassa 5 näkyy ajoaika uuden sijoituspaikan mukaan, jonka perusteella voidaan arvioida toimintavalmiuden parantuvan Kivenlahti-Saunalahti alueella.

4. alueella ei ole toimintavalmiudessa puutteita, sillä selvityspyynnön riskiruudut ovat II-riskialuetta, jonka tavoitettavuusaika on 10 minuuttia. Kirkkonummen Masalan alueen kehittyminen on huomioitu pelastuslaitoksen paloasemaverkoston kehittämissuunnitelmassa ja paloaseman rakentaminen on arvioitu vuodelle 2026.

5. alueen riskiruudun toimintavalmiuspuutetta ei pystytä nykyisellä paloasemaverkostolla ja sopimuspalokunnan lähtöajalla korjaamaan. Veikkolan alue on huomioitu pelastuslaitoksen paloasemaverkoston kehittämissuunnitelmassa ja mahdollinen asemahanke toteutetaan vuonna 2031. Paloasemaa varten on hyväksytty kaava.

6. alueen riskiruudun toimintavalmiuden kehittymistä tullaan seuraamaan yhdessä Lohjan kaupungin kanssa. Lohjan paloaseman ja ongelmaruudun välillä on ollut lukuisia tiehankkeita, jotka ovat hidastaneet saavutettavuutta. Todennäköisesti toimintavalmius on tulevaisuudessa parempi alueen tiestön parantuessa.

7. alueen riskiruudussa ei ole toimintavalmiudessa puutteita, sillä kyseinen ruutu on II-riskiluokkaa. Nummelan alueen ja pelastustoiminnan toimintavalmiuden kehittymistä alueella tullaan kuitenkin seuraamaan systemaattisesti.

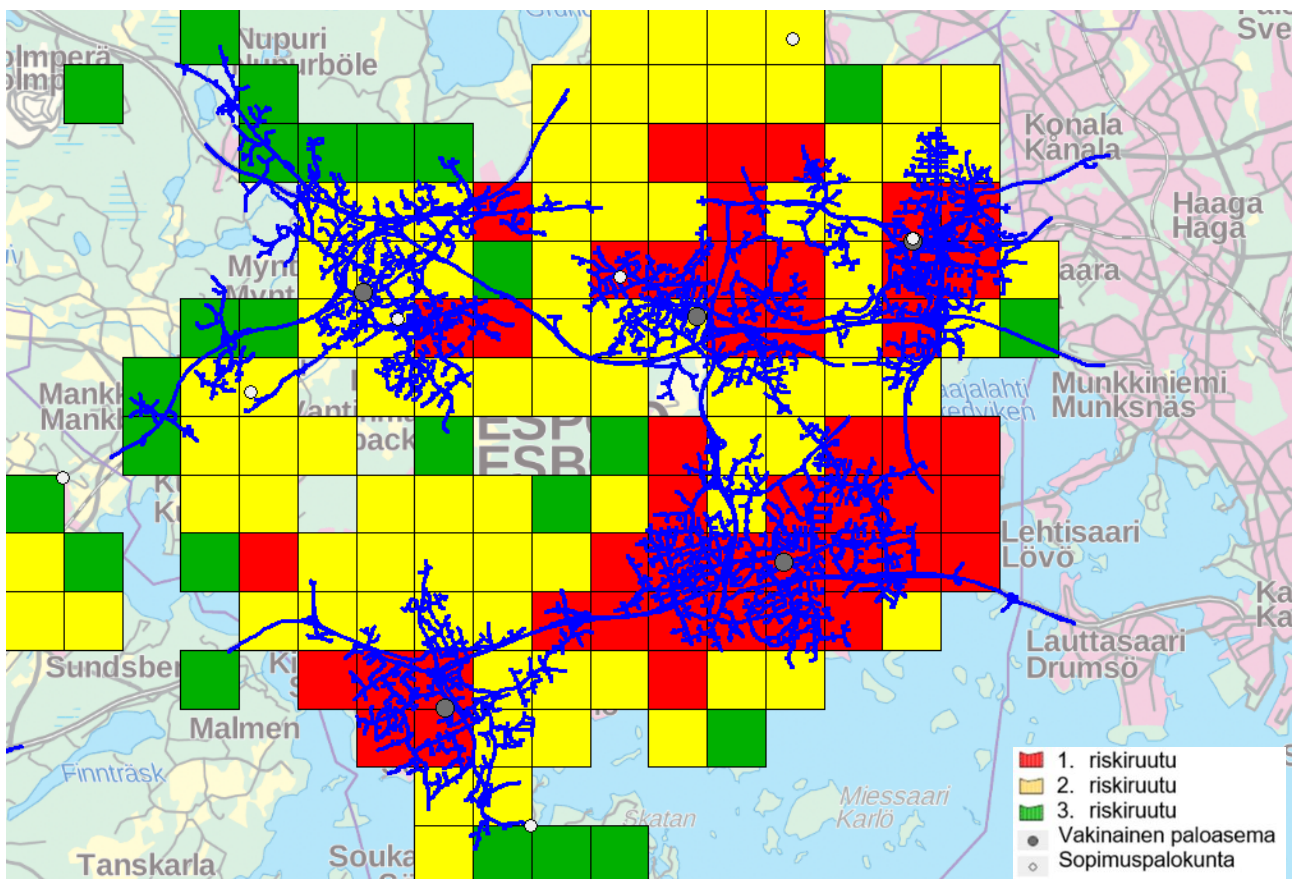
8. alueen riskiruudussa ei ole toimintavalmiudessa puutteita, sillä kyseinen ruutu on II-riskiluokkaa.

9. alueen riskiruutu on suurimmaksi osaksi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen aluetta. Ruudussa ensimmäisen yksikön toimintavalmiuden mediaani on ollut 7:07 minuuttia vuonna 2021. Riskiruudun toimintavalmiutta ja sen kehittymistä seurataan yhteistyössä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen kanssa.

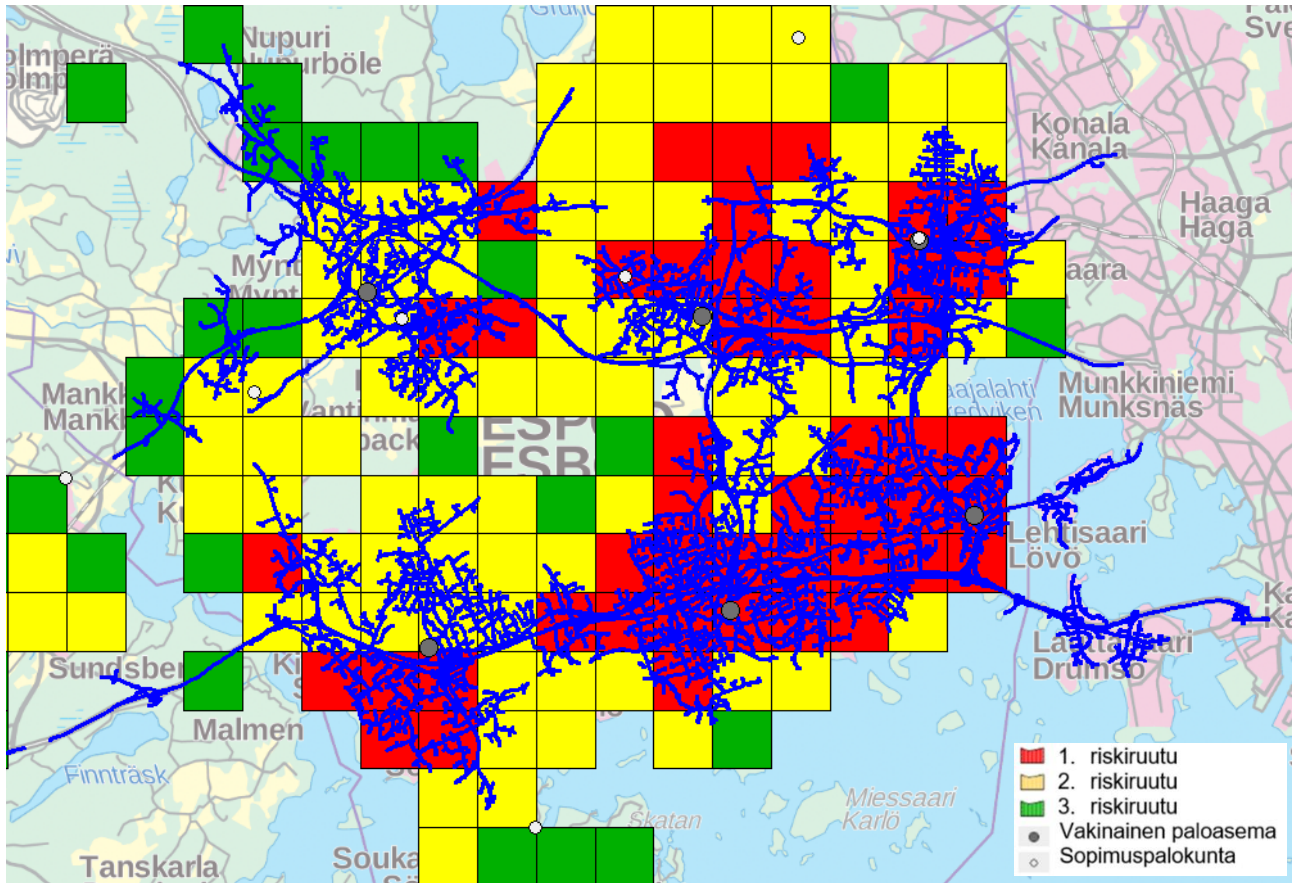
10. alue on suurimmaksi osaksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen aluetta. Ruutu on II-riskialuetta ja siten toimintavalmius on ohjeen mukainen. Riskiruudun toimintavalmiutta ja sen kehittymistä seurataan yhteistyössä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa.

6. Espoon alueen paloasemahankkeiden vaikutus

Kuvassa 4 on voimassa olevat riskiruudut ja 5 minuutin ajoajat nykyisiltä paloasemilta sekä kuvassa 5 ajoajat uusilta paloasemilta. Espoonlahden paloaseman siirtyminen parantaa toimintavalmiutta Kivenlahti-Saunalahti alueella, Niittykummun paloaseman siirtyminen Matinkylään parantaa toimintavalmiutta Matinkylä-Olari alueella ja Otaniemen uusi paloasema parantaa Otaniemen alueen toimintavalmiutta huomattavasti.

Kuva 4. Espoon paloasemat vuonna 2021 ja 5 min ajoaika eli 6 min toimintavalmiusaika.

Kuva 5. Espoon paloasemien muutokset (Espoonlahti, Matinkylä ja Otaniemi) vuosina 2022–2024 ja 5 min ajoaika eli 6 min toimintavalmiusaika.

7. Yhteenveto

Länsi-Uudenmaan pelastustoimen pelastustoiminnan palvelutaso perustuu riskianalyysiin, jonka perusteella on hyväksytty muun muassa paloasemaverkoston kehittämissuunnitelma. Länsi-Uudenmaan pelastustoimen nykyiset ja suunnitellut paloasemien rakennushankkeet ja toiminnan kehittäminen vastaavat Aluehallintoviraston havaitsemiin puutteisiin pelastustoiminnan toimintavalmiudessa. Täten Länsi-Uudenmaan alueen pelastustoimen näkemys on, että pelastustoiminnan palvelutaso on riittävä ja pelastustoimi on systemaattisesti ja ennakoivasti reagoinut toimintavalmiuden parantamiseen paloasemaverkoston ja toiminnan kehittämisellä.

8. LIITTEET

Liite 1. Yhteenveto ongelmavuodista ja toimenpiteistä.

Länsi-Uudenmaan pelastustoimen alueen ongelmavuodet riskiluokassa I sekä niistä muodostuvat yhtenäisalueet tarkastelujaksolla 2017 - 2020		
Ruuduntunniste ID	Yhtenäisalueen nro	Länsi-Uudenmaan pelastustoimen toimenpiteet toimintavalmiiden parantamiseksi / huomiot
47565 48914 48920 49595 50268 50269 50270	1	Espoonlahden paloaseman siirtäminen, Niittykummun paloaseman siirtäminen Matinkylään ja uuden paloaseman rakentaminen Otaniemeen.
51612 51613 52962 52963 52965 53640 53641	2	vuonna 2021 muutettu keskuspaloaseman raivausyksikön suorituskykyä, vastesuunnittelua ja henkilöstöä.
48233 48234 48908 50257	3	Espoonlahden paloaseman siirtäminen / rakennushanke.
46202 46874 48228 48229 48904	4	Toimintavalmiudessa ei ole puutteita, sillä riskivuodet ovat II-riskialuetta. Kirkkonummen Masalan alueen kehittyminen on huomioitu pelastuslaitoksen paloasemaverkoston kehittämissuunnitelmassa ja paloaseman rakentaminen on arvioitu vuodelle 2026.
56999 57000	5	Veikkolan alue on huomioitu pelastuslaitoksen paloasemaverkoston kehittämissuunnitelmassa ja mahdollinen asemahanke toteutetaan vuonna 2031. Paloasemaa varten on hyväksytty kaava.
55628 55629 56303 56305 57657	6	Riskivuodun toimintavalmiuden kehittymistä tullaan seuraamaan yhdessä Lohjan kaupungin kanssa. Lohjan paloaseman ja ongelmavuoden välillä on ollut lukuisia tiehankkeita, jotka ovat hidastaneet saavutettavuutta.
62393	7	Toimintavalmiudessa ei ole puutteita, sillä kyseinen ruutu on II-riskiluokkaa.
51574	8	Toimintavalmiudessa ei ole puutteita, sillä kyseinen ruutu on II-riskiluokkaa.
53646	9	Ruudun pelastustoiminnan palvelutaso on hyvä. Ruutu sijaitsee Espoon Leppävaaran ja Helsingin Haagan paloasemien välissä.
56342	10	Toimintavalmiudessa ei ole puutteita, sillä kyseinen ruutu on II-riskiluokkaa.

Liite 2. Aluehallintoviraston selvityksen pohjana olleiden riskiruutujen ja HIKLU:n voimassa olevien riskiruutujen vertailu.

Ruuduntunniste ID	AVI:n selvityksessä riskiluokka	HIKLU riskiluokka	huomio
47565	1	1	
48908	1	1	
48914	1	1	
48920	1	1	
49595	1	1	
50268	1	1	
50269	1	1	
50270	1	1	
51612	1	1	
52962	1	1	
53640	1	1	
53641	1	1	
55628	1	1	
57000	1	1	
46202	1	2	
46874	1	2	
48228	1	2	
48229	1	2	
48233	1	2	
48234	1	2	
48904	1	2	
50257	1	2	
51574	1	2	
51613	1	2	
52963	1	2	
52965	1	2	
55629	1	2	
56303	1	2	
56305	1	2	
56999	1	2	
57657	1	2	
62393	1	2	
53646	1	1	HKI
56342	1	2	KUP